KILÁTÓ

VLAGYIMIR MAJAKOVSZKIJ

(1893—1930)

Születtem, éltem,
szoptattak, etettek,
felnőttem, dolgoztam,
így lettem öreg.
Elsuhan, lásd
az élet is melletted,
mint az Azori-szigetek.
(1925)

Harmincöt évvel ezelőtt dördült el az a végzetes pisztolylövés, amely korunk egyik legnagyobb költőjének életét oltotta ki. És ez a harmincöt év (amelyből huszat már a szocialista Magyarország mondhat magáénak) még mindig nem volt elég ahhoz, hogy Majakovszkijt rangjához méltóan fordítsák.

Az alant közölt fordítások kísérletek a költő új szempontú tolmácsolására. Szerettem volna megmutatni velük Majakovszkijt, a lírikust, a magánembert, a gondolkodót és az agitátort. Mert Majakovszkij csak így egész.

D. Gy.

VLAGYIMIR MAJAKOVSZKIJ

EGY FELHŐKARCOLÓ KERESZTMETSZETE

Végy csak
egy nagy-nagy
felhőkarcolót
New Yorkban.
Nyisd fel a belsejét.
Október előtti
Jelec
vagy Konotop
odvai
néznek feléd.
Földszint.
Ékszerek.
Állandó őrség.
Lakatok,
láncok
a redőnyökön át
s nézd csak
a rendőrt,
filmek hősét,
kutyaugatással őrzi
a más
vagyonát.
Harmadik emelet.

Hivatal szundít,
szolga-verítéк
itatóspapíron
s hogy ne feledje
a föld,
ki az úr itt:
VILLIAMM SPROTT neve
csillog arannyal
a kirakatokon.
Negyedik.
Fonnyadt miss.
Hozomány-holmit
számlálgat —
várja:
jön a vőlegény.
Melle kidülled,
keze vakaródzik
hónalja
dús szőrzetén.
Hatodik.
Családi fészek, örömmel teli,
ifjú,
kisportolt család,
hát
(mert megcsalta)
véresre veri
a Sir
törvényes hitvese
pofáját.
Tizedik.
Ádámnál—Évánál
boldogabb
ifjú pár
fekszik az ágyon.
Olvasnak.
Times-
reklámrovat:
Autók részletre!
Mérsékelt áron!
Harminc.
Részvényesek.
Számol mind, számol,
fukaron, gondosan,
milliárd . . .
Itt osztják
a Legjobb
Csikágói
Döglött Kutyából
Sonkát Készítők

Trösztjének
hasznát.
Negyven.
A szubrett
hálószobája.
Ugrásra
készen
a detektívek,
hisz tudják:
Coolidge
csak akkor választ,
ha a férjet
az ágyban
lelik meg.
Kilencven.
Szabad művész.
Szép, fenekeket
rajzol
s álmában
arra vadászgat,
a háziúr lányát
miképp
szerezze meg
s a háziúrnak
miképp
adja el a vásznat.
És ha
a teraszról
leolvad a jég,
ott fekszik
az étterem
asztallapján
az aznapi,
odavetett
ételmaradék:
osztozzon a néger
takarító,
meg a patkány.
Nézem.
Harag fog el miattatok,
ti,
kik ott éltek,
a homlokzat mögött . . :
Hétezer versztet
akartam
előre haladni
s itt állok
hét évvel
ezelőtt. 1925

BÚCSÚZÁS

Utolsó frankom
az autóban
váltom.
A marseilles-i gyors
mikor
indul el?
Páris
szédülten
vágtat utánam
valószínűtlen
színeivel.
Érzelgős szívem,
a bánattól
repedj szét,
elválás,
nedvesítsd
szemem
pirosra . . .
Élni is,
halni is,
Párisban szeretnék,
ha
nem lenne —
Moszkva.

(1925)

A LOVAKHOZ VALÓ JÓ VISZONYRÓL

Patkók vertek
a dalban ritmust:
Kép,
kap,
kop,
kup. —
Jéggel telt meg,
széltől is ittas,
síkos az utca.

Egy ló lerogyott,
lerogyott.
És megtelt a Kuznyeckij Moszt,
hová a naplopó csőcselék
nadrágot koptatni járkál.
Most
zúgott és zengett a röhej.
Elesett egy ló!
Hej!
Egy ló elesett.
Röhögött a Kuznyeckij Moszt.
Egyedül csak én nem
üvöltöttem velük, én
odaléptem
a lóhoz
és néztem a szemebogarát.

Az utca odébbállt.
Maga módján folyt tovább.

Odaléptem és láttam,
amint a pofáján

könny könny után csurran
és felszívódik a szőrben.

S valami közös
vadállati bánat
zizegve-zokogva
csordult ki belőlem:
Lovacska, hallja?
Lovacska, kérem . . .
Azt hiszi, rosszabb, mint mi magunk?
Gyermekem,
valami módon,
valamiképpen,
valamennyien
lovak vagyunk . . .
Talán öreg volt
s nem kellett neki dajka,
talán közhelynek
vélte e gondolatot,
mindegy. Felszökkent
s lábára kapva
nyerített egyet
s elvágtatott.
Ment. Kicsi, szőke.
Csóválta farkát.
Istálló várta,
melege friss.
Hitte: csikó még.
És hitte: ha hagyják,
érdemes élni
és dolgozni is.
(1918)

Dalos György fordításai

Kondor Béla rajza